

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО ЮРИДИЧЕСКАТА И ПРАКТИЧЕСКА ОБОСНОВАНOST НА ДОПЪЛНИТЕЛНАТА ТОЧКА ЗА ДГ ЗА ДЕЦАТА, ПОСЕЩАВАЛИ СДЯ, КАКТО И ЗА АВТОМАТИЧНОТО ПРЕМИНАВАНЕ ОТ ЯСЛЕНИ В ГРАДНИСКИ ГРУПИ В ОДЗ.

Във връзка с предложенията за промяна в Наредбата и съотв. отпадане на точката, даваща предимство на децата, посещавали СДЯ или яслени групи в ОДЗ, която според някои родители ощетява други деца, бих искала да изложа краткото си становище, основано на факти и съображения относно интереса на децата.

Предоставянето на тази точка, съотв. автоматичното преминаване в градински групи в ОДЗ, не само, че е справедливо и житейски обосновано /което от своя страна изключва наличието на дискриминация по см. на ЗЗДискр/, но и отразява в максимална степен настоящото положение в СО и спецификата на вечеизградените заведения – СДЯ и ОДЗ.

Съгласно чл. 4 ЗЗДиср дискриминация е по-неблагоприятно третиране на лице въз основа на определен признак спрямо друго лице, но винаги при наличие на **„сравними сходни обстоятелства“**. Следователно **не е** налице по-неблагоприятно третиране при наличие на различни и обективни обстоятелства, макар в тези хипотези чисто житейски /но не и юридически/ определени лица да са поставени в по-трудна ситуация от различно естество – финансова, логистична или чисто емоционална. Така например лица с увреждания или чувствително по-нисък доход от средностатистическия е логично и напълно справедливо да получат осигурен и по-лесен достъп до някои общински услуги поради това, че са лишени от физически и финансови възможности, които другите хора обикновено притежават. Тези лица срещат неимоверни трудности, за които следва да бъдат обезщетени, поне частично, понеже живеем в модерно общество, в което всеки по Конституция би следвало да има равни възможности и начала за личностно развитие. Възможности, но не и реално положение, т.к. това на практика е непостижимо.

Също така и на второ място, според самия закон не е налице дискриминационно отношение или неправилен отказ от достъп до услуга, в случая прием в общинско заведение, когато различното третиране осигурява пълното постигане на целта на предоставяната услуга с подходящите средства/ според ал. 3 на чл. 4 от Закона – когато практиката е обективно оправдана и средствата са подходящи и необходими/. По този начин например в повечето европейски страни съществува горна граница относно възрастта на пациентките, които получават държавнофинансирано ин витро /т.е. безплатно за тях/. Тук се поставя на преден план обстоятелството, че подобни програми целят обхващане на възможно най-голям брой жени в детеродна възраст и осигуряване

на успешно завършена процедура; както и че средствата се отпускат от общия бюджет, който не е безкраен. Само за пълнота следва да се посочи, че ако в РБ се водят множество дела по 33Дискр относно приетата възраст като горна граница, то това е продиктувано от множество други фактори.

В случая привържениците на отпадането на точката привидно се позовават на дискриминация по признак „посещавал детско заведение СДЯ или яслена група в ОДЗ“. Това обаче не намира опора нито в закона, нито в особеностите на реалната ситуация.

Аргументите за това са следните:

1. **Разлика** в положението **на децата**, посещавали ясла, и тези, които не са и са отглеждани у дома до 3 години.

А/ Извън вашето **задължение** да осигурите достатъчно детски заведения, ваше задължение е и да се грижите за интереса на децата, които посещават детските заведения – както СДЯ и ОДЗ, така и ДГ. Когато едно дете е имало късмет и е посещавало СДЯ или яслена група в ОДЗ **две** години, то неминуемо се е приспособило, свикнало е с режима там и между него и дете, което не е посещавало ясла, вече съществува отровиста и ясноизразена **разлика** в положението. **Не са вече налице сходни обстоятелства**, а различни такива. Дете, отглеждано вкъщи, има различно ежедневие и навици от дете, ходило на ясла. И в тази връзка задължение на СО е да отрази тази **обективна** разлика и да осигури предимство с една точка /която впрочем в определени райони не дава голямо предимство на практика/. Тези деца вече са влезли в системата и е редно да имат някакво предимство. Относно аргумента, че яслите и ДГ всъщност формално са в различни системи – да така е, но на практика посещение на ясла и градина е единен етап в живота на родителите и детето между отпуска по майчинство и училището. По този начин да се принуждават посещавали вече деца да кандидатстват отново със съмнителен шанс да бъдат приети, в името на някаква неясна „справедливост“ / относно нея - анализ по-долу/, **противоречи** на техния интерес. Не само, че дискриминация не съществува, но и тези деца се обременяват допълнително излишно. Същите деца вече са кандидатствали и са **приети**.

Б/ Липсата на места в общинските заведения не заличава тази разлика.

а/Двете обстоятелства всъщност в юридически план нямат **нищо общо**.

б/ В житейски план също нямат общо, понеже **съществуват ЧДЯ**, които дават допълнителната точка /относно тях- анализ по-долу/.

Пради това е не само обосновано, но и **необходимо** да има точка за предимство. Подчертават, тук говорим за интереса на децата.

Впрочем, по този въпрос има постановени **съдебни решения**, в които подробно е обосновано защо **не е** налице дискриминация.

2. **Сегашното** състояние на системата на детски заведения и разположението им **по райони.**

Съществуват СДЯ и ОДЗ и с яслени групи. При вторите има автоматично преминаване в градински групи. При СДЯ следва да се кандидатства отново, поради което се предоставя точка, за да са равнопоставени децата в СДЯ с тези в яслени групи в ОДЗ. Съществуването на точката е съобразено с наличните яслени групи и отнемането ѝ ще доведе неминуемо до хаос.

Това е така, понеже:

а/ Броят яслени групи /независимо дали в СДЯ или ОДЗ/ не е равномерен по райони.

б/ Разположението на СДЯ и ОДЗ не е равномерно по райони.

в/ Създението по предишните подточки води до извода, че при отпадане на точката за СДЯ, **то следва да отпадне и автоматичното преминаване от яслени в градински групи в ОДЗ.** Същото е необосновано, нелогично и противоречи на заложения в закона и наредбите **смисъл** за създаване на ОДЗ. ОДЗ е **обединено** детско заведение. Децата, приети в него, е заложено да продължат да го посещават гарантирано до приема им в предучилищна група. Децата в яслените групи се отглеждат заедно в продължение на две години, **познават се** и замисълът е да продължат да бъдат заедно и в градинските групи. Отпадането на точката за СДЯ ще се отрази и на ОДЗ, поради което следва да направите анализ по райони и втори обобщен анализ за СО преди с лека ръка просто да премахнете точката. Ако в даден район има само ОДЗ, то тогава наред с преминаването на децата от яслена група в градинска може да се открие втора градинска група за неприети в ясла деца или СО да построи нова ДГ. Залагането на повторно кандидатстване след яслена група **напълно обезсмисля ОДЗ.** Поставяме се в ситуация, подобна на тази ако децата след трети клас да кандидатстват наново за четвърти, понеже има недостиг на училища... Или някой е несъгласен с районирането при тях. Ако ще се приема такава крачка, то именно заради ОДЗ /там е най-остър проблемът/ следва на първо място да се реорганизира цялостно системата на яслената грижа за децата, а не да се действа „на парче“ с палиативни мерки.

3. Допълнителен аргумент, който обаче в никакъв случай **не е водещ**. **Изборът на родителите** в някои хипотези.

Всъщност, има родители, които избират да пропуснат яслата по ред причини, главната от които е, че обективно дете на една година в един идеален свят не би следвало да посещава каквото и да е заведение, понеже е твърде малко за това – няма хигиенно-санитарни навици, не се храни само, не говори смислено; трудно би могло да разкаже дали му харесва да посещава ясла и как се отнасят към него. Родителите, които искат децата им да посещават ясла, го правят повече по необходимост, а не от желание за социализация или обучение /аргументи, които са в пълна сила за ДГ/. Поради това родителите, които са пуснали децата си на ясла, имали са късмет да са приети и са ги лишили от домашна среда до навършването им на третата година, очевидно са го направили по-скоро от нужда. Същата е по-интензивна от тази на родителите, които са успели и пожелали да задържат децата си в къщи ТРИ години, без значение как – детегледачка, баба/дядо или единият родител не работи, понеже другият е способен сам да издържа семейство финансово. Тези семейства не могат да се поставят на равна нога със семействата, чиито деца „живеят“ извън къщи с други двадесетина деца и две мед. сестри в продължение на две години.

Тук не визирам неприетите деца, но относно тях следва да се посочи, че проблемът с липсата на места е хроничен и, както беше обосновано, няма общо с визирания критерий – допълнителна точка.

4. Ваше задължение е да осигурите **по-леко** преминаване през процедурите. „Джуркането“ е силно неприемливо и следва да се ограничи, а не да се въведе **ново** такова. „Джуркането“ **не решава проблема с липсата на места**. То ще замести едни деца с други, но броят на неприетите няма да намалее. И наред с това ще създаде прекомерни неудобства на вече приети деца, които са се адаптирали в детските си заведения.

В тази връзка следва да бъдат оборени безпочвените доводи на родителите за отнемане на точката:

1. Наличието на фиктивно посещаващи деца в СДЯ и ЧДЯ. Повечето деца реално посещават яслите и родителите, които твърдят обратното, обикновено са с неприети деца и може би не осъзнават, че ясленичетата боледуват по-често в сравнение с три- или четиригодишните. А относно фиктивнопосещаващите деца, то следва в СДЯ/ОДЗ да се упражнят **контрол**

и санкции, а не да отнемем точка, която не среща разбиране поради чисто емоционални причини. Тук следва да посочим стария принцип **abusus non tollit usum** – злоупотребата не отрича ползата. Относно ЧДЯ следва да се отбележи, че родителите, които посещават лицензирани ясли, са заплатили поне шест такси от поне 800 лв. и е разумно да получат предимство. Съмняват се ЧДЯ да имат „втора“ по-ниска такса за бележка за посещения в период от шест месеца, при положение че могат да получат шест такси вместо една. Ако има такава практика, то това е поне документално престъпление по НК и следва да се сигнализира ПРБ. Също така, на такива ясли може и следва да се отнеме лицензът. Ако не го пише в някой закон или наредба, променете ги/сигнализирайте НС.

2. Не всеки може да си позволи нелицензирана ЧДЯ/лицензирана ЧДЯ. Това е тъжен факт на просешката ни действителност, но СО не отговаря за това.

3. Няма достатъчно лицензирани ЧДЯ- отново, не е в компетенциите на СО.

4. Как се **чувстват** родителите на неприетите деца и по- малкия им шанс за ДГ. В условията на нашата действителност дори с допълнителната точка приемът не е гарантиран. А при подробно изложените по-горе **правни** аргументи желанието да се принуждават децата да кандидатстват отново дори за градинска група в ОДЗ се родее по-скоро с едно **бележито и неизкоренимо българско качество – да приемем чуждия късмет с леко сърце и да не завиждаме**, отколкото с житейска обосновааност на това желание.

В обобщение, справедливост следва да се дири и гради на няколко нива. Първото е законовата уредба, второто е приложението и третото е при злоупотреби да се задейства съдебната система. Вие, СО, отговаряте за първото ниво. Справедливостта обаче се утвърждава от непоклатими личности с бистър ум и от институции, които мислят за благо на хората, а не са собствения си облик на ниска цена в даден момент. Отнемането на точката може да **отнеме от моментното напрежението спрямо СО**, но не решава проблема, който стои пред вас.

И за финал да задам един въпрос- ако премахнете точката за ясла, знаете ли коя ще е следващата точка отдушник на напрежението? Предполагам тази за породени. Надигат се гласове защо хора с деца с малка разлика следва да получат предимство пред хора с деца с примерно 10 години разлика. Как ще отговорите на това? След нея следва точката за близнаците и „конспирацията“ на ин витро клиниките. Да, има и такива коментари.

Следва ударно да се стоят ясли и градини, а не да се въвличат децата в **нова лотария**.

Бъдете справедливи и разумни.

ПС- Не може през 2020 г. таксата за ДГ да е 60 лв. /30 евро/ на месец. Актуализация е наложителна, което обаче отново изисква смелост и кредит на доверие във вас.

С уважение,

Мария Шейтанова.